

Alle wensen van de wereld

Poëzieopdrachten

In deze les vind je verwerkingsopdrachten bij de bundel *Alle wensen van de wereld*.

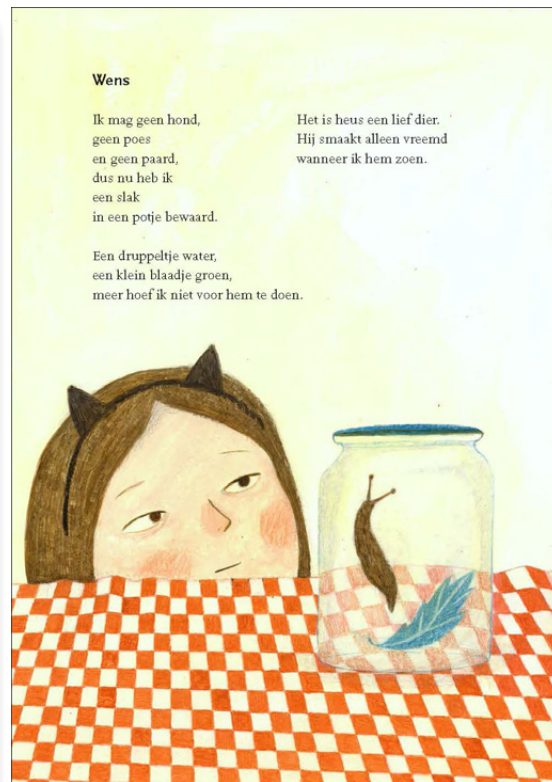
Doel: Leerlingen spelen met taal, denken na over het gebruik van woorden en oefenen het schrijven van gedichten.

1. *Van mij* (materialen, graffiti, naamgedicht) [pag 3](#)
2. *Wens* (wens, leporelloboekje) [pag 7](#)
3. *Half* (nieuwe samengestelde woorden) [pag 8](#)
4. *Skelet* (voordacht, klank, alliteratie) [pag 9](#)
5. *Eigen verzinsels* (stiftgedicht, plakgedicht) [pag 11](#)
6. *Moed* (kaart maken, visueel gedicht) [pag 13](#)

Deze les is bedoeld voor groep 5 t/m 8 en de eerste groepen van het VO. De handleiding met werkbladen kun je gratis downloaden, wanneer je je aanmeldt voor de [Tips leesbevordering](#).

Alle wensen van de wereld

Bekijk de bundel met de leerlingen, lees enkele gedichten voor en praat erover. 'Welke grote wens heb jij?'

Wens

Ik mag geen hond,
geen poes
en geen paard,
dus nu heb ik
een slak
in een potje bewaard.

Een druppeltje water,
een klein blaadje groen,
meer hoef ik niet voor hem te doen.

Het is heus een lief dier.
Hij smaakt alleen vreemd
wanneer ik hem zoen.

Tekst Rian Visser, illustraties Janneke Ipenburg
ISBN 9789025882259
Prijs: € 15,99, 48 pagina's
Uitgeverij Leopold
[Meer informatie](#)

Alle wensen van de wereld

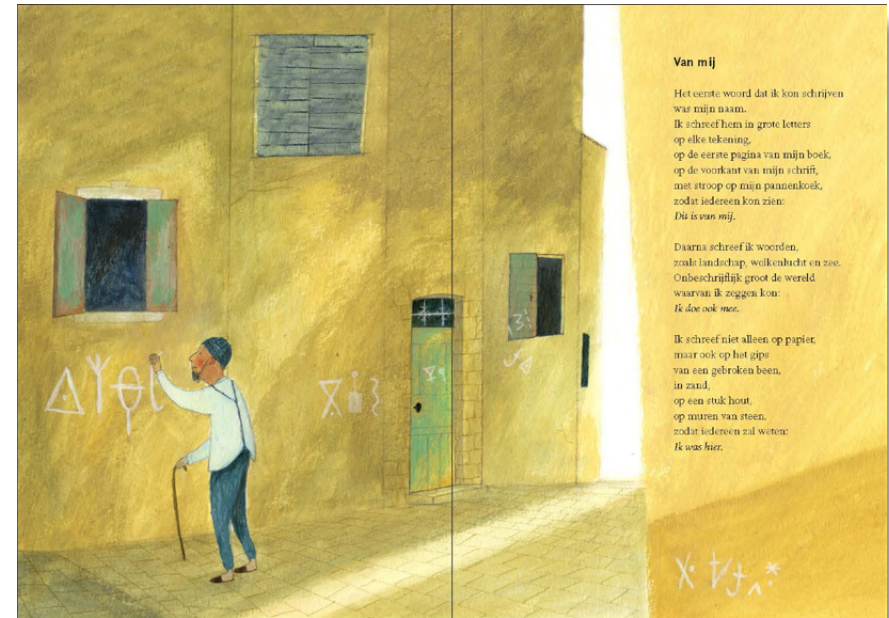
1. Van mij

Lees het gedicht *Van mij* voor.

Het gedicht gaat over het belang van lezen en schrijven.
Er gaat een wereld voor je open als kunt lezen en schrijven.

Klassengesprek

- Wat was het eerste woord dat je kon schrijven?
- Op welke voorwerpen schrijf je soms je naam?
- Schrijf jij weleens op iets anders dan op papier?
- Waarmee kun je schrijven?
- Zie je op straat weleens een tekst op een muur?
Wat staat er dan? (zie ook pag 5)
- Mag je zomaar overal op schrijven?
- Waarom schrijven mensen dingen op muren?
(zie ook pag 5)
- Kan iedereen lezen en schrijven?

Van mij

Het eerste woord dat ik kon schrijven
was mijn naam.
Ik schreef hem in grote letters
op elke tekening,
op de eerste pagina van mijn boek,
op de voorkant van mijn schrift,
met strop op mijn paardenkoek,
zodet iedereen kon zien:
Dit is van mij.

Daarna schreef ik woorden,
zacht landschap, welkenbucht en zee.
Onbeschrijflijk groot de wereld
waarvan ik zeggen kon:
Ik doe ook mee.

Ik schreef niet alleen op papier,
maar ook op het gipe
van een gebroken been,
in zand,
op een stuk hout,
op muren van steen,
zodet iedereen zal weten:
Ik was hier.

Onbeschrijflijk groot de wereld
waarvan ik zeggen kon:
Ik doe ook mee.

Fragment uit *Van mij*

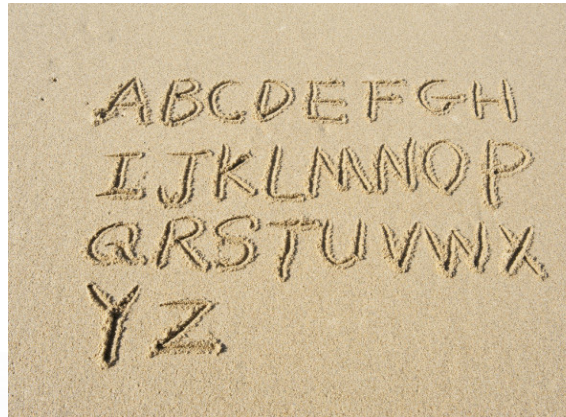
Alle wensen van de wereld

Experimenteer met materialen

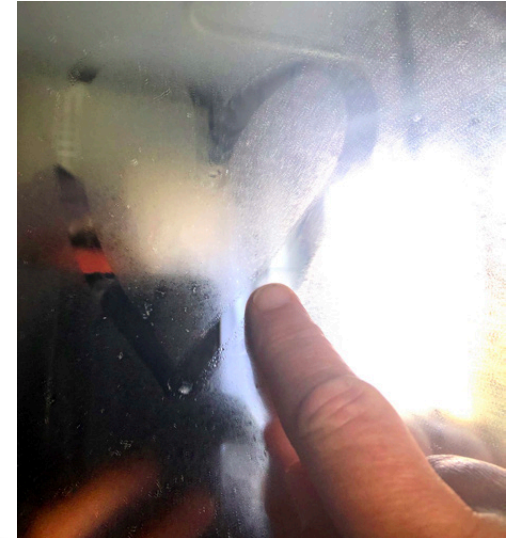
Schrijf eens met wat anders dan je gewend bent. De mogelijkheden zijn oneindig. Je kunt schrijven met lippenstift, stroop, takjes, krijt, jam. Op deze pagina zie je een paar suggesties. Wat kunnen de kinderen zelf nog bedenken?

Wist je dat je mooi kunt calligraferen met een houten wasknijper gedoopt in inkt?

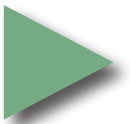
Schrijven in zand.

Schrijf op een beslagen spiegel, in scheerschuim dat op een raam gespoten is of op het stof van een vieze auto.

Maak een pen van een (ganzen-)veer.

Alle wensen van de wereld

Graffiti

Zie je op straat weleens een tekst of tekening? Vraag de leerlingen foto's te maken van voorbeelden uit de directe omgeving van de school.

Muurtekst

Is er op school een muur die een mooie boodschap kan gebruiken? Bedenk samen een tekst en schilder deze er netjes op. Of schilder de tekst op karton, zodat het later weer te verwijderen is.

Alle wensen van de wereld

Naamgedicht

In het gedicht *Van mij* is het eerste woord dat de ik-figuur leert schrijven zijn eigen naam. Hij schrijft deze overal op. Bespreek het gezegde: **Gekken en dwazen schrijven hun namen op deuren en glazen.**

In deze opdracht maken de leerlingen een naamgedicht voor een bepaalde plek.

Stap 1. Deuren en glazen

Kies een muur of raam. In welke ruimte komt je gedicht te hangen? Je kan ook kiezen voor een boom, bankje in het park of een andere bijzondere plek. Schrijf deze plek bovenaan je blaadje. Dit is de titel.

Stap 2. Naam

- Schrijf je naam van boven naar beneden.
- Bedenk voor elke letter een zin die past bij de plek waar je gedicht hangt.
- Je hoeft niet te rijmen.
- Schrijf je tekst nog een keer mooi over.

Kleur eventueel de eerste letters, zodat de naam meer opvalt.

NB. Bij een traditioneel naamgedicht schrijven kinderen over zichzelf. Bij deze opdracht hoeft dat niet. De tekst gaat over de gekozen plek.

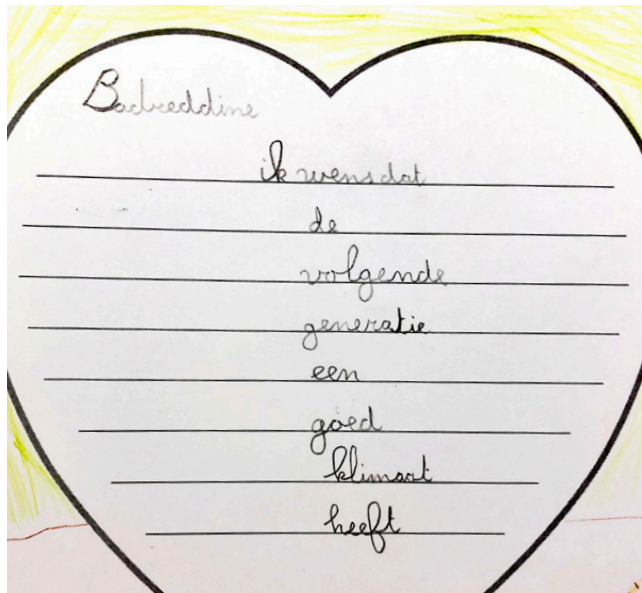
Alle wensen van de wereld

2. Wens

Lees het gedicht *wens* voor. Praat erover.
Wie heeft er een wens? Denk je dat die uitkomt?

Schrijf een wens

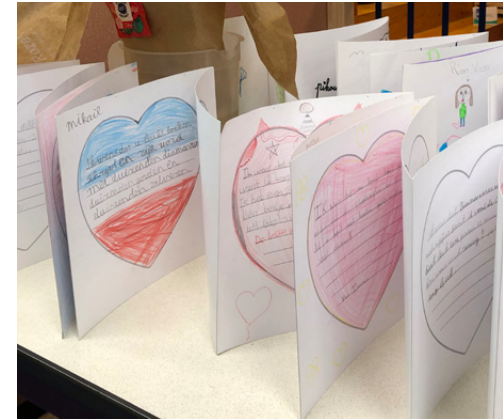
- Print het hart uit de handleiding.
- De leerlingen schrijven een wens in het hart.
- Op de achterkant kunnen ze een tekening maken.

De wens mag
een wens voor
de wereld zijn,
maar ook voor
jezelf of voor
een ander.

Maak een boekje

Plak de vellen als een harmonicaboek aan elkaar.
Wissel telkens tekening en tekst af.

Zo'n uitvouwboek heet een **leporello**.

Tip

Zoek in de bibliotheek naar leporello-boeken.
Het Prentenboek
Waar is Ludwig? van
Floor Rieder is bijv.
een leporello.

Alle wensen van de wereld

3. Half

In het gedicht *Half* worden **hand druk**, **knip oog** en **glim lach** in stukken geknipt. Lees het gedicht voor. Het gaat over ontmoeten. Niet alleen mensen kunnen elkaar ontmoeten; woorden kunnen dat ook. Dat zijn samengestelde woorden.

Nieuwe woorden samenstellen

- Print de kaartjes uit de handleiding. De kinderen krijgen elk een kaartje. Ze lopen rond en laten hun woorden andere woorden ontmoeten. Nieuwe samenstellingen worden zo ontdekt.
- Schrijf deze samenstellingen op het bord en bedenk samen de betekenis. Wat zou een *glimzee* kunnen zijn? En wat zijn *jubeltranen*?
- Na afloop kun je samen de lijst in de handleiding bekijken en zien welke woorden er eigenlijk gemaakt hadden moeten worden.

NB. 'Verkeerde' samenstellingen zijn niet fout. Ze zijn origineel!

krokodillen	tranen
spring	kussen
jubel	tenen
glim	lach
bloemen	zee
zweet	druppels

De woordkaartjes staan in de handleiding. Deze kun je gratis downloaden, wanneer je je aanmeldt voor de [Tips leesbevordering](#).

Alle wensen van de wereld

4. Skelet

In het gedicht *Skelet* staan diverse woorden, die een geluid beschrijven (tikken, trommelen, rinkelen, kletteren). Sommige woorden zijn een **klanknabootsing** oftewel een **onomatopee**.

Voordracht

Kinderen denken soms dat goed voorlezen, snel voorlezen is. Een gedicht klinkt vaak mooier als je het langzaam voorleest! Oefen de voordracht. Zorg dat de expressie past bij het gedicht. Lees een gedicht eens op meerdere manieren voor: vrolijk, eng, verdrietig, langzaam, haastig, enz. Wat past het best?

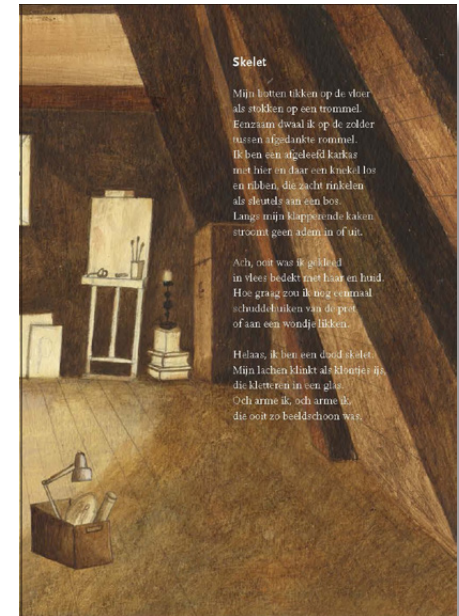
Voorlezen met geluiden

- Terwijl een leerling het gedicht *Skelet* voorleest, maakt een andere leerling met voorwerpen de bijbehorende geluiden. Zo is het net een hoorspel.
- Zoek in dichtbundels naar andere gedichten waarbij je hetzelfde kunt doen. Misschien vind je gedichten over de wind, regen of muziek?

Tip

Bekijk deze [lijst van woorden](#) die een geluid aangeven. Welke woorden zijn klanknabootsing?

Ik ben een afgeleefd karkas
met hier en daar een knekel los
en ribben, die zacht rinkelen
als sleutels aan een bos.

Fragment uit *Skelet*

Alle wensen van de wereld

Beginrijm

De klank van woorden is in een gedicht heel belangrijk. Kinderen kennen vaak wel eindrijm, maar zijn minder bekend met beginrijm, zoals **klinkt klontjes kletteren**. Lees het gedicht *Skelet* hardop en zoek het beginrijm.

Mijn lachen klinkt als klontjes ijs,
die kletteren in een glas.

Fragment uit *Skelet*

Beginrijm

Het gedicht *Skelet* staat ook op de website van Raadgedicht. Bij het gedicht is een les gemaakt over beginrijm. Je kunt deze gratis bekijken.

In het gedicht **Skelet** komt een paar keer beginrijm voor.
ribben rinkelen
klapperende kaken
klontjes kletteren

Tip

Op de website www.raadgedicht.nl staan gedichten van bekende Nederlandse en Vlaamse dichters. De lezer moet zelf een ontbrekend woord invullen.

Van september tot november is er elke maandag een nieuw raadgedicht voor het PO en van januari tot maart voor het VO. Ook kun je op de website gratis lessen vinden.

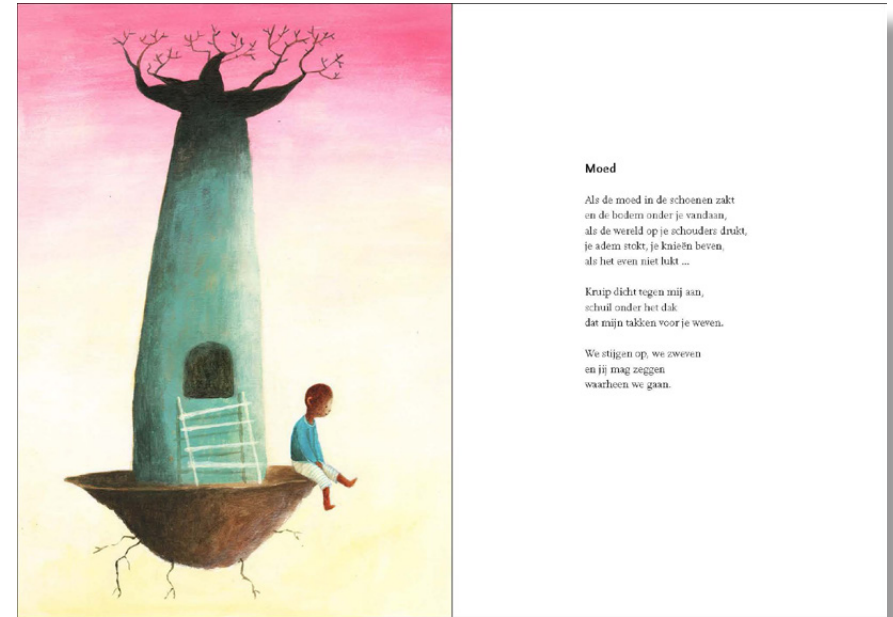
Alle wensen van de wereld

6. Moed

In de bundel staan veel gedichten over gevoelens. In het gedicht *Moed* vindt een jongen steun bij een boom. Lees het gedicht voor en praat erover. Waar ga jij naartoe als je verdrietig of bang bent?

Kaartje

- Kies een gedicht uit deze bundel (of uit een andere bundel). Je mag ook een gedicht kiezen dat je zelf hebt geschreven.
- Vouw een stuk stevig papier doormidden, zodat je een kaart hebt.
- Schrijf het gedicht over op de kaart. Schrijf er ook bij wie de schrijver is.
- Maak er een tekening bij.
- Verstuur je kaart naar iemand die je wilt opbeuren of verrassen.

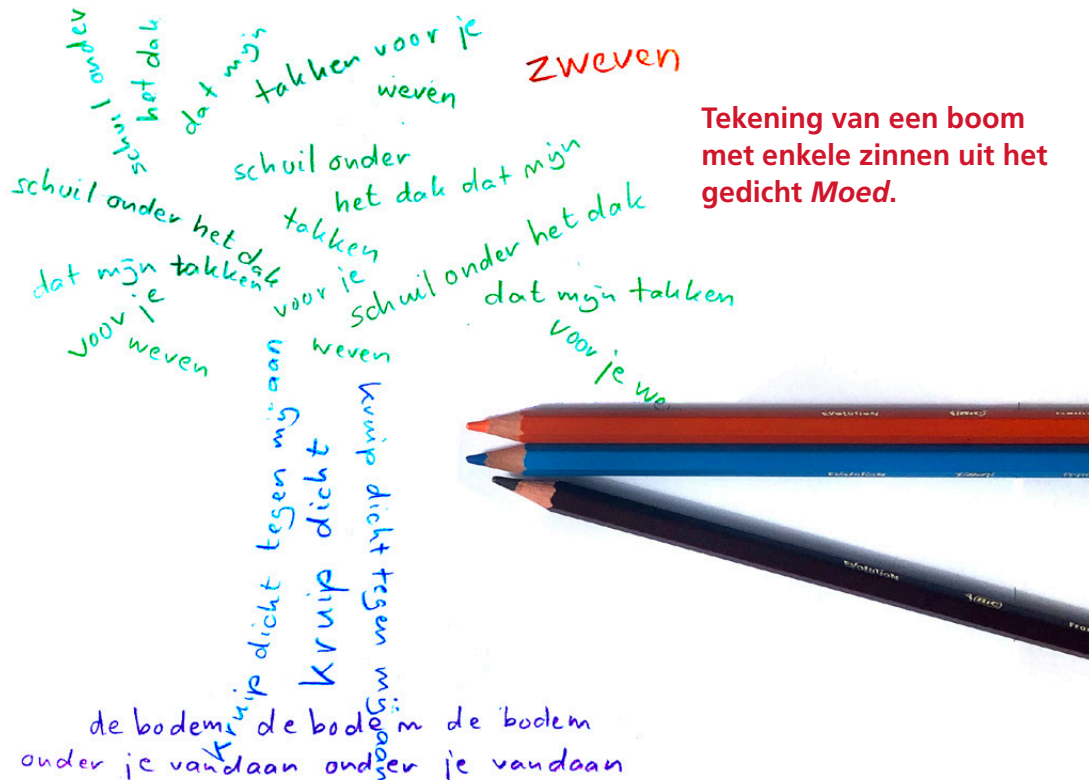
Kruip dicht tegen mij aan,
schuil onder het dak
dat mijn takken voor je weven.

Fragment uit *Moed*

Alle wensen van de wereld

Tekenen met tekst

Als je op internet zoekt op **visuele poëzie**, vind je afbeeldingen van getekende gedichten. In deze opdracht ga je zelf een visueel gedicht maken.

Visueel gedicht

- Kies een paar zinnen uit deze bundel.
- Maak met deze zinnen een tekening. Je mag ook losse woorden gebruiken en zelf woorden erbij bedenken.
- Als je de tekening op stevig papier maakt, kun je hem als kaart naar iemand versturen.

Tip

Je kunt de zinnen gebruiken als lijn. Je kunt de woorden ook gebruiken om een vlak op de vullen, zoals bij deze visjes is gedaan.

Alle wensen van de wereld

Colofon

- © Tekst Rian Visser, www.rianvisser.nl
- © Tekeningen Janneke Ipenburg, www.jannekeipenburg.com
- © *Alle wensen van de wereld*, Uitgeverij Leopold

Nog meer digibordlessen rianvisser.yurls.net
Schoolbezoek boeken De.schrijverscentrale

Veel plezier met het boek en deze les!